

Kommitté: Committee on the Environment

Miljökommittén har 16 medlemsländer. Man har erhållit förlängd mandattid till 2020. Intresse från Indien, Panama, Etiopien att ingå som medlemsländer. De ToR som varit gällande fram till och med Pragmötet, togs fram 2012 i Kyoto, och fokus var att redovisa goda exempel enligt nedan

1. Att ge exempel på god miljöpraxis vid planering och design av dammar (a) med hänsyn till miljöaspekter i strategisk planering, och (b) förbättrade metoder vid miljöbedömning av dammar och (c) för att minska negativa effekter av dammar och vattenreglering
2. Miljöaspekter för vattenkraften med avseende på strömkraftverk, korttidsreglering samt pumpkraftverk. Något förändrad inriktning då miljöaspekterna ansågs välkända och väldokumenterade. Inriktning blev att genom att ta fram fall och beskriva hur arbetet med att minska vattenkraftens påverkan genomförts.
3. Sammanställning av socioekonomiska fördelar med dammar "case stories".

Givet svårigheter att finna information för att uppfylla de tidigare ToR och förslaget att uppdatera kommitténs mandat, innebar Pragmötet främst diskussion mellan medlemmarna för att finna kunna föreslå nya ToR vilka skulle kunna dra nytta av genomfört arbete och möjliggöra att kommittén framsteg.

Förordnandeperiod: 2017-2020

Kommitténs ordförande: Jean-Luc Pigeon, Frankrike

Svensk delegat: Birgitta Adell, Fortum, birgitta.adell@fortum.com, 2013-

Kommitténs uppdrag:

De nya ToR för miljökommittén "Integrering av dammar med miljön", case studies som innehåller planering, konstruktion och drift av dammar vilka uppvisar miljö och socio-ekonomisk nytta.

Lägesrapport 2017:

Under januari 2017 aviserade Mr Jean-Pierre Chabal att han lämnade uppdraget. Mr Jean-Luc Pigeon Frankrike blev förordad att ta över ordförandeskapet för kommittén och Ms Tracey Williamson (UK) som Vice ordförande.

Ex på case som föreligger

- Eastmail and Sarcelle powerhouses and Rupert diversion. (Canada). Focus on biodiversity, main issue biodiversity monitoring.
- Elan Valley Dams (UK) 100 år gammal damm vars sociala aspekter är allmänhetens utbildning, kulturminne.
- Kaleta hydroelectric project (Guinea), i drift sedan 2015. Ett projekt där 625 människor fick flytta och där ett socialt och ekonomiskt utvecklingsprogram togs fram. Uppföljning pågår.
- "New Zealand case" Run of the river. Flood management and impacts on fish/water quality.
- Eel migration (Sweden). Beskriver "Krafttag-Ål" - hur man i Sverige nationellt har arbetat med att öka ålens möjlighet att vandra till Sargassohavet för lek. Detta genom att bygga upp kunskapen om ålen och dess beteende i forskningsprojekt inom Energiforsk samt genom åtgärder (fångst-

transport-utsläpp på säker plats). Eftersom Väneren har en stor betydelse för Krafttag-Ål så beskrivs kraftverk, reglering samt miljövillkor för anläggningarna i Göta älv.

- "Slovenia case" Exempel på damm med fiskpassage.
- Skottland case om pump kraftverk (UK)
- GERDP Etiopien med fokus på påverkan nedströms och vattenkvalité.
- Japan, Indian, USA återkommer med fallstudier med inriktning i enlighet med ToR.

Japan har ansvarat för ett arbete där en jämförelse genomförts av vattenkvalitetsmodeller. Detta diskuterades i kommittén som rekommenderade att rapporten skulle kunna utgöra en specifik teknisk rapport efter det att vissa justeringar genomförts som föreslagits i samband med 2016 möte i Johannesburg. Ordföranden kommer att undersöka vilket ICOLD verktyg som kan vara användas för spridning av resultatet. Ett förslag till slutrapport presenterades vid Pragmötet men kommittén hade inte tid att gå igenom den.

Kommande aktiviteter 2018

Ett schema för arbetet i kommittén har tagits fram.

1. Att ta fram en introduktion till bulletinen (Peter Amos, NZ)
2. Mall tas fram för fallstudierna, rubriksättning. (Peter Amos, NZ)
3. Alla fallstudier skickas som första utkast till Ordförande,/vice ordf och medlemmar i miljökommittén en månad innan ICOLDs möte 2018.

Alla kommitténs medlemmar är överens om att mer kommunikation mellan medlemmar är nödvändig under året. Ordföranden ansvarar för denna specifika fråga.

Övrigt:

Med tanke på kommitténs arbete så är det förmodligen en fördel att ToR har justerats till endast ett och att det är öppnare. Det bör gynna framåtskridande. Det har inte hållits några möten i kommittén förutom i anslutning till ICOLDs årliga konferenser. Att kommunikationsfrågan togs upp i Prag kan leda till att det blir mer aktivitet.

För Sveriges del så är det faktum att vi har en mogen vattenkraft, uppemot 100 år på nacken, så kan det kännas det ibland svårt med relevanta svenska exempel. Andra medlemmar belyser miljö- och sociala aspekter från nya ofta stora projekt runt om i världen. Hur relevanta kan våra svenska exempel vara.

Det jag fört fram och skrivit om är "Krafttag-ål", ett arbetssätt för hur vi nationellt har tagit oss an frågan om ålens överlevnad (och leva upp till EUs samt nationell lagstiftning). Arbetssättet är pragmatiskt och innebär att åtgärder görs där de gör störst nytta. Det handlar om rena åtgärder (utsättning och T&T) och forskning för att skaffa kunskap om möjliga tekniska åtgärder samt ålens beteende.

Har grunnat en hel del på relevansen för ett svenskt ål-exempel ur ett ICOLD-sammanhang och perspektiv. När jag skrivit en draft om detta föreslog Peter Amos (som hållit ihop den tidigare ToR 2 i vilket vårt

svenska exempel ingick) så ville han ha tekniken i kraftverken mer beskriven. Det är ju inte den som främst är intressant utan min tanke är att beskriva ett exempel på hur man kan samverka för att skydda en hotad art som bland annat hindras i sin vandring av dammar och kraftverk.

Har haft den mesta dialogen med Erik Sparrevik på Vattenfall som är ordförande i Krafttag-ål inom Energiforsk.

Angående min plats i miljökommittén. Om det finns någon som skulle vara intresserad av att vara medlem i miljökommittén så lämnar jag över stafettpinnen.

Birgitta Adell Stockholm 2018-01-23